

Ladislav Babić

Između korica knjige i duše

S obzirom da sam u svojim poznim godinama počeo pisati - točnije rečeno, objavljivati ono što se tokom života nakupilo naškrabano po papirima i papirićima - mogao bih se, makar u tehničkom smislu, smatrati piscem kao i svatko drugi tko piše što god mu se prohtije po diktatu vlastite duše. Književnikom već mnogo manje, mada me po raznoraznim portalima, bez imalo mog utjecaja, upravo tako nazivaju. Sam za sebe to ne volim reći, s obzirom da bi mi izgledalo previše samohvalno i samoljubivo. Skromnost je, kažu, vrlina, no pretjerana skromnost može biti i krinka za višak samoljublja. Pa, neka bude kako drugi kažu. Objavio sam svega tri knjige – dvije zbirke poezije i jednu epistolarnu - uglavnom kao samizdat, mada je jedna bila sufinancirana a druga izdana u elektronskom obliku na trošak izdavača. Ne rijetko se kaže kako je nemoguće od pisanja - s izuzetkom novinarstva - živjeti (čast izuzecima, posebno na našim prostorima), a kamoli ako se radi o poeziji. Ja svakako ne živim od svojih rukopisa jer sam svoje umotvorine uglavnom razdijelio pojedincima i knjižnicama širom bivše domovine. Dosta poznata – svakako poznatija od mene - poetesa iz mog grada, vjerojatno također ne služi kruh svojim stihovima s obzirom da je dio svoje naklade ustupila lokalnom brici, koji tu i tamo pokoji primjerak utrapu zainteresiranim mušterijama po cijeni kile ili dvije hljeba. Lično sam prodao svega tri primjerka svojih stihokleparija, dok mi je bliski rod uspio „Janezima“ (bivša, najzapadnija nam braća) prodati

deset-petnaest primjeraka, a još mu je toliko ostalo na lageru. Zadnji put kad se sretosmo upitah ga jeli uspio „uvaliti“ i taj resto slovenskim knjigoljupcima, na što mi je odvratio kako će morati spustiti cijenu primjeraka (prepustio sam mu odluku da ih po vlastitoj procjeni proda ili pokloni) jer - „*ipak, za tako tanke knjižice čitatelji nisu spremni odvojiti toliku svotu*“. Zbirke pjesama broje nešto manje od stotinu stranica – čak nešto više od prosjeka za tovrsta izdanja - dok preostala ima više od dvije stotine. Njegova primjedba nagnala me – reći ćete, pogodivši moje samoljublje – na razmišljanje koje upravo prezentiram (ponovno besplatno, jer sam široke ruke i duše u dijeljenju „bogatstva svojih misli“) eventualnim čitaocima.

Kakvi su to ljudi koji vrijednost literarnog djela (pridjev literarno koristim u neuobičajenoj konotaciji na sve pisane, kako literarne tako i stručne tekstove) cijene po broju stranica koje ono zauzima, a ne po svježini i bogatstvu misli, po mudrosti i spoznajnoj vrijednosti (etičkoj, estetskoj ili stručnoj) koje djelo sadrži? Svaki pisani tekst – upravo svaki, čak i na prvi pogled najordinarnija glupost – vrijedi barem cijenu papira na kojem se kočoperi uvećanu za tiskarske troškove, ako baš i ne uračunamo autorski trud. Daleko od toga da tvrdim kako vlastiti tekstovi odišu obiljem svemirske mudrosti koje će se ubuduće naučavati u školama i citirati po medijima – nastojim tek racionalno razmotriti značaj umjetničkog ili bilo kojeg drugog teksta. Svakako, mnogi će prigovoriti kako neka djela ne zavrijeđuju ni vrijednost podloge na kojoj su prezentirana, koliko su minorna i beznadna u svojoj suštinskoj gluposti i antihumanizmu. Ja se s time ne bih složio. Primjerice, Hitlerov „*Mein Kampf*“ je vrelo najvećeg humanističkog bogatstva, samo ga valja znati iščitati. A to će znati samo čitatelji koji imaju „*ono nešto*“ u sebi, nešto što znajući raspoznati korov istovremeno vrši sjetvu svoje duše najcjenjenijim sjemenjem humanizma. Čovjek koji se zadržava samo na čitanju slova, riječi i rečenica koje popunjavaju bjelinu papira, te doslovno interpretira uobičajenom pisanom formom nametnute autorove zaključke, i nije pravi knjigoljubac – istinoljubac – čovjekoljubac. Iz nekih (mnogih, dapače) djela treba izvući upravo suprotne zaključke od autorom sugeriranih, a to ne mogu baš svi. Evolucija nije pravedno raspodjelila inteligenciju među nama, a ta biološka nepravda u kontekstu odgojnog miljea samo je pojačana nedostatkom humanizma u na žalost, usudio bih se reći, većeg dijela čovječanstva. Tko je ispravno shvatio

spomenutu hitlerovsku brljotinu, može reći da ga je ona upravo duhovno obogatila. Ako se zadržao isključivo na onome što mu je Führer podastro, davio je plinom Židove po konclogorima ili ima u sebi potencijala da jednom – kad se prilike poslože – to učini. Ne samo sa spomenutima. Daklem, želim reći kako je svaki tekst itekako vrijedan zna li se iščitati i protumačiti – bilo kao istovjetnost ili suprotnost samome sebi. A za to treba posjedovati „nešto“ što nam ni priroda ni Bog nisu usadili, već se stječe ispravnim odgojem i međuljudskom komunikacijom. Dakako, ako dječju dušu nesposobnu prepoznati često suštinskije stvari od teksta, skrivene u prazninama između redaka, zatrujemo u fazi njenog uobličavanja, velika je vjerojatnost da ćemo odgojiti potencijalnog monstruma. Zato, sve u svoje vrijeme, da ne izazovemo nevrijeme koje nas može zahvatiti.

Uz sva ostala humanistička bogatstva, čovjek raspolaže i sa inteligencijom koju nosi u sebi i knjigom koja je njen materijalizirani odraz. Sve spoznaje i znanja koja pojedinci prilažu vrsti čiji su članovi, nalaze se u tiskanom a u novije vrijeme i elektronskom obliku. Ona naših predaka u knjigama, ona upravo aktualna u žurnalima i stručnim te literarnim časopisima, a koja će jednom također završiti u ukoričenim svescima kao naša ostavština budućim generacijama. Spoznajući prave vrijednosti što ih nose u sebi, istovremeno shvaćajući da ih dijele sa drugim pripadnicima svoje vrste, pravi humanisti uvijek ustaju protiv dva ponajveća zločina koja nas prate tisućljećima – eksterminacijom naše ljudske braće i uništavanjem odraza njihove kreativnosti - knjiga. Prvim zločinom trijebimo sve potencijale koje pojedinci ali i cjelokupno čovječanstvo nosi u sebi (da ne pričam sada o inherentnoj svetosti života, čak i da nije oplemenjen ničim drugim), drugim pak siječemo korijene koji su od nas učinili upravo ono što u ovoj prostorno-vremenskoj točki jesmo. I kao jedinke i kao globalna zajednica. Postoje i perfidnije metode koje ciljaju na postepeno odumiranje humanističkih korijena - cenzura primjerice - u koje se uzdaju lukaviji manipulatori i kanalizatori ljudskog mišljenja, no one se kad-tad gotovo uvijek okrenu kontra svojih apologeta. Zato bi moja poruka bila – dopadne li vam kada u ruke plaćena ili besplatna knjiga koju ćete procijeniti nevrijednom vašeg troška (vremena ili para), poklonite je nekom drugom a taj neka je „šalje dalje“, dođe li do istovjetnog zaključka. Nekome će, na kraju krajeva, ono što je vama bezvrijedno, predstavljati pravo bogatstvo - jedan od

dragulja koji mu upravo fali u niski što je cijeli život popunjava. Pa, ma kako knjiga bila tanka, budite uvjereni da ste vi još tanji procjenjujete li joj vrijednost prema broju stranica. Jer tada između korica vaše duše zjapi ničim ispisana praznina.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>

NE KOPIRATI